

skaffenhed, at det kan være rigtig miblerdig at overtage Driften. Hvis der ikke kan faaes nogen Contract med en kort Opfigelse om ved et privat Selskab at drive Banerne, vil jeg ogsaa ansee det for ønskeligt, at Staten, som det her er foreslaaet, selv foreløbig overtager Driften. Men jeg nærer megen Frygt for, at naar man først har begyndt at drive Banerne ved Staten, saa har man skabt saa mange Interesser for Driften, skabt saa mange Embeder, at det vistnok vil blive meget vanskeligt at komme ud deraf; men naar vi ikke kunne faae en Contract, som vi kunne være tjente med, paa kort Opfigelse, og det synes jo at have nogen Vanskelighed, finder jeg ogsaa, at der kan være Meget, der taler for, at Staten, i alt Fald foreløbigt, overtager Driften. Jeg vil derfor under alle Omstændigheder stemme for Sagens Overgang til anden Behandling, men jeg vilde, som sagt, ønske, at det blev muligt at faae Banerne drevne ved et privat Selskab, hvortil imidlertid Udsigten efter de Erklæringer, der ere givne, synes at være temmelig ringe. Der tales meget ofte og ved mange Veiligheder om at gennemføre store og væsentlige Besparelser; men jeg troer, hvad jeg allerede ved Finanslovens første Behandling udtalte, at man befinder sig i en Illusion, naar man troer, at man kan dette. Men i een Retning vil det dog kunne skee, navnlig ved at simplificere Statsstyrelsen og udbrage af Statsstyrelsens Haand saadanne Ting, som ikke nødvendig maae være der. Ved at vedtage det foreliggende Lovforslag gaae vi imidlertid i den modsatte Retning; vi ville da, langt fra at gjøre Statsstyrelsen simple, gjøre den vanskeligere, forøge Arbeidet saavel for Regjeringen som for Rigsdagen, i det Hele taget komme ind paa en Vej, som under mange Forhold kan være meget mislig. Men jeg erhjender, som sagt, at det, som Sagen nu staaer, maa skee kan være rigtig foreløbig at overdrage Staten Driften. Det ærede Medlem for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad) yttrede rigtig nok, at mange betydelige Statsoeconomer havde udtalt sig for Statsdrift — hvis jeg ellers forstod ham rigtig — under Forhold som de nuværende; men jeg troer, at det ærede Medlem skal have ondt ved at nævne nogen udenlandsk

Statsoeconom, der har udtalt sig om Forhold, der ligne det, der her er tilstede. Hvad os angaaer, har jo den Mand, som idetmindste i Udlandet ansees for vor største Statsoeconom, udtalt sig i det andet Thing i en anden Retning end det ærede Medlem. Samme Medlem yttrede ogsaa, at det ikke vilde være muligt at faae nogen Accord paa tre Aar; det er muligt, at det ikke kan skee, men fuldstændig umuligt ved man dog ikke, om det er, og fordi vi lade Sagen gaae til 2den Behandling, synes jeg, at et Forsøg i saa Henseende endnu kunde gjøres. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Mørk) talte om, at Banen fra Aalborg til Hobro vilde umulig kunne betale sig, og at deri skulde ligge en Grund til endelig ikke at lade noget privat Selskab overtage Driften; men for det Første troer jeg slet ikke, at han har Ret i, at den ikke vil kunne give samme Udbytte paa den nævnte Strækning som paa den øvrige; jeg troer netop, at det er en Strækning, der er overordentlig hensigtsmæssig for Landets Udvikling, og at Banen ikke slettere vil kunne svare Regning paa denne Strækning end paa de øvrige i Jylland; men hertil kommer, at fordi man overdrager Driften til et privat Selskab, bliver der dog selvsølgelig til Overdragelsen knyttet Betingelser om Control og en vis Forpligtelse til at lade daglig et vist Antal Person- og Godstog, som nærmere bestemmes, gaae, saa at jeg ikke seer, at der kan være noget Afstrækkende ved en saadan Overdragelse. Men, som sagt, som Sagen nu staaer, er der vistnok kun en ringe Udsigt til, at der vil kunne slutes en Overenskomst enten med et privat Selskab eller med det Selskab, som her nærmest er tænkt paa, nemlig det sjællandske, saa at Resultatet maa skee kan blive det, at Staten selv maa overtage Driften. Hvad det sjællandske Selskab angaaer, har jeg ganske vist anseet dets Bestyrelse i flere Henseender for mindre heldig; jeg har selv været med at opponere imod den, det vil sige udenfor Selskabet, thi selv har jeg ikke haft Noget med det at gjøre; jeg har været af den Mening, og er det endnu, at man altfor længe har holdt paa temmelig høje Taxter, og jeg har været med at apponere imod, at man vilde overføre Vesterbro, og flere saa-